

Kontrolstof til Køreprøven - Bus

Styretøj:

Bussens styretøj skal kunne betjenes på en : **Let – sikker – hurtig** måde.

Let:

Dvs. at under kørsel med lav hastighed skal rattet kunne drejes fra yderstilling til yderstilling uden at møde unormal modstand.

Sikker: Vil sige at bilen ikke trækker til siden under ligeudkørsel på jævn vej, når man løsner grebet om rattet.

Der må ikke forekomme støj fra hjullejer, slag fra rattet eller rystelser i forhjul og rat.

Hurtig: Vil sige at hjulene præcis følger rattets og at der ikke forefindes ratslør.

Evt. tilladeligt ratslør fremgå af bilfabrikantens anvisninger.

Kontrollere:

- 1) Servoolien skal være påfyldt mellem min. og max.
- 2) Rør- og slangeforbindelser i servosystemet skal være tætte.

Udpege:

- 1) Ratslør = slør i styreforbindelser, at styrehuset sidder løst på chassiset eller slør i forhjulslejer eller hjulophæng.
- 2) Mindre slør kan være tilladt i styrekugler, i styrehus når motoren er standset.
- 3) Støj i styreapparat med servostyring kan skyldes manglende olie i servosystemet.
- 4) Manglende olie, defekt servostyring, herunder servopumpe giver stor eller stødende modstand i

rattet under drejning.

5) Ujævnt/skævt dækslid kan være tegn på forkert indstilling af styreapparatet.

Bremser:

Bremserne skal kunne bremse bilen på en Virksom – Sikker – Hurtig måde, ved alle hastigheder og alle belastninger.

Kontrollere:

- 1) Ved langsom nedtrædning af bremsepedalen skal bremsevirkningen være stigende, bedømt ved en bremseprøve.
- 2) Bremsepedalen skal i topstilling have mindre frigang.
- 3) Rør og slanger skal være fastspændte og tætte.
- 4) Bremsepedalen skal kunne trædes ned til fast stop, så bremseventilen helt åbnes.
- 5) Luftforbruget ved en fuldbremsning må ikke overstige 0,5 bar.
- 6) Vores bus har luftstyret ALB-ventil.
- 7) Bremsen skal kunne stoppe bussen på 10 m. ved 30 km/t.
- 8) Trykregulatoren skal regulere trykket så det holdes mellem min. og max. tryk evt. aflæs på manometer.
- 9) Ved lufttørreanlægget må der ikke forekomme kondensvand i trykluftbeholderen.
- 10) Trykluftbeholderen skal være fastspændte – må ikke være synlig tærede eller bulede. Skal kunne tømmes for kondensvand.
- 11) Alarmanordning skal træde i funktion, når trykket i forsyningskredsen er under 2/3 (65%) af laveste arbejdstryk og træde ud af funktion når den går over denne grænse.
- 12) Transformerens stempelvandring må ikke overstige de af bilfabrikanten foreskrevne grænser, bedøm ved kontrolllys

Parkeringsbremsen:

Skal kunne holde bilen på en 18 % stigning. Fjederbremsen skal ved aktivering lukke luft af bremsecylinderen, bedømt ved hørlig af luft.

Udpege:

1. For lang oppumpningstid kan være tegn på slidt kompressor, tilstoppet luftfilter, slappe remme og utæt i forsyningskredsen
2. Kortere oppumpningstid end sædvanligt eller stort trykfald ved fuldbremning kan være tegn på vand i trykluftbeholdere.
3. Vand i trykluftbeholdere kan være tegn på uvirksomt lufttørreanlæg.
4. Trykfald ved tæthedsprøven, kan være tegn på utæthed i trykluftanlægget.
5. Større forbrug af trykluft end normalt kan være tegn på for lang stempelvandring i bremsemembraner medfører nedsat og/eller forsinket bremsevirkning. Kan skyldes manglende justering af bremser.
6. Skævtrækning under bremsning tyder på fugt eller snavs på bremsebelægninger eller defekte hjulbremser, bremsemembraner.
7. Ujævn bremsning eller hug fra en eller flere hjul tyder på fejl i bremsetromle-skiver og belægning.
8. Nedsat bremsevirkning tyder på manglende justering og bremser eller forkert indstillet (evt. defekt) ALB-ventil.
9. Baghjulsblokkade under moderat opbremsning kan være tegn på forkert indstillet eller defekt ALB-ventil.
10. Olietilsøling af ankerplade eller inderside af dæk kan være tegn på utæt hydraulisk hjucylinder.

Tæthedsprøve:

Tæthedsprøveudføres ved at bringe trykket i forsyningskredsen op til højeste arbejdstryk.

Bremsepedalen trædes ned til fast stop, og motoren standses, og der lyttes efter udsivning. Hvis der ikke konstateres udsivning eller konstateres trykfald fra anlægget, er det tilstrækkeligt tæt.

Lys og lygter/reflekser:

Alle lygter og reflekser skal være hele og rene og skal kunne lyse, lygter i et lygtepar skal have ens farve og lysstyrke.

De påbudte er følgende:

Positionsllys:

Skal kunne ses på 300 m.

Skal være hvidt, men kan være gult hvis det er bygget sammen med gult nær eller fjernlys.

Nærlyset:

Skal oplyse vejen mindst 30 m. og være hvidt eller gult.

Skal være asymmetrisk og have et fald på 1 % svarende til 1 cm. pr. m.

Fjernlyset:

Skal oplyse vejen mindst 100 m. og være hvidt eller gult – men må ikke blændes med.

Baglys:

Skal kunne ses 300 m. og være rødt.

Stoplys:

Skal være væsentlig stærkere end baglys.

Nr. pladelys: Skal være hvidt der kan belyse den bageste nummerplade.

Skal lyse så kraftigt, at nr. pladen kan aflæses fra 20 meters afstand.

Blinklys:

Skal være gult og kunne ses i stærkt sollys og skal kunne bruges som havari med alle blinklygter tændt samtidig.

Der skal være en på hver side, to fremad og to bagud.

Reflekser:

Skal være røde bagpå og må ikke være trekantede da de er forbeholdt påhængskøretøjer.

Ledbus har bagudvendende refleksplanker med gul midterfelt omgivet af rød kant.

Buser, der er længere end 6 m, skal være forsynet med godkendte og mærkede gule sidereflekser og sidemarkeringslygter , (ses min. 300 m) der skal være fordelt på bussens sider.

Horn:

Skal have en klar og konstant tone.

De bærende dele:

Dæk:

Skal have mindst 1 mm slidbane/mønster over 3.500 kg. (under 3.500 kg 1,6 mm)

Dækkets lufttryk skal være efter fabrikantens forskrifter.

Pigdæk må bruges fra 1. november til 15. April.

Der må ikke være unormal dækslid eller buler og revner i dæk og fælge.

Nav- og hjulmøtrikker skal være afskærmet såfremt de ligger uden for dækkets yderside.

Udpege:

Ujævn dækslid = defekt støddæmper, akslen har forskubbet sig på fjederen, forkert styrtøjsmål.

Skader på dækkets slidebane og karkasse kan skyldes påkørsel.

Unormal dækform ved vejbanen, unormal varmt dæk efter nogen tids kørsel tyder på ukorrekt dæktryk, der kan medføre at bilen trækker skævt og giver forkert dækslid. Dæktrykket bør i så fald kontrolleres ved brug af dæktryksmåler.

Chassisrammen:

Må ikke være deformeret eller beskadiget i øvrigt.

Fejl kan være: revner i malingen, kraftig rustdannelse, rustdannelse omkring bolte eller nitter tyder på, at de har løsnet sig pga. slid eller manglende vedligeholdelse.

Fjedersystemet:

Skal være tætte, bedømt ved at utætheder vil kunne høres som en hvislen og at bussen vil blive "skæv" ved større utætheder og luftforbruget unormalt stort, evt. aflæst på manometer.

Akslen skal være fastspændt til hjulophæng/fjedre.

Udpege:

Rystelser og vibrationer i forhjulene kan være tegn på fejl i hjulophæng eller ubalance i hjulene.

Motor og transmission:

Udstødningssystem:

Udstødningssystemet skal være tæt og have tilstrækkelig støjdæmpende virkning, bedømt ved udstødningslyden.

Motoren må ikke støje og ryge unødigt meget.

Motorrummet:

Motoren må ikke være tilsølet af olie.

Motorolien – Kølevæsken skal være påfyldt så væskestanden er mellem min. og max. mærker.

Der skal være sprinklervæsken nok på til turen.

Busser hvor der indgår hydraulik til kobling, olie mellem min. og max. mærker.

Udpege:

Unødig røg fra motorens udstødning kan tyde på slidt motor eller fejl ved brændstofssystemet.

Støj i unormalt omfang ved gasgivning tyder på fejl i udstødningssystemet.

Transmission:

Motoropspeedning, uden at hastigheden øges, tyder på fejl i kobling. (kobling glider)

Vanskelige gearskift med kraftige mislyde tyder på fejl i gear eller kobling eller fejlbetjening.

Karrosseri og opbygning:

Kontrollere:

Nødudgange skal være tydelige afmærket og værktøj skal være til stede.

Ildslukkeren skal være godkendt og virksom bedømt ved fx manometer.

Betjeningsudstyr:

Kontakt af ratlås, tænding, elektrisk starter, rudevisker og –vasker, horn, lygter, blæser.
Kontakt til positionslys, fjernlys, nærlys, blinklys og havariblink.
Aflæse og forstå betydningen af speedometer og temperaturmåler, olietryk, elektrisk strøm, dørlukning, blinklyskontrol, parkeringsbremsen, ABS-bremsealarm, fejl i bremsesystemet (lufttrykalarm).

Overhøring til Køreprøve til kategori D erhverv kan omfatte:

Bekendtgørelse om særlige krav til busser:

§ 3. En bus må ikke benyttes til befordring af flere personer, end den er godkendt til. I bybus, jf. § 6, og bus, der er indrettet med mindst 20% ståpladser og anvendes til rutekørsel, må der dog ses bort fra børn på 4 år eller derunder, og 3 børn i alderen 5 til og med 12 år regnes som 2 voksne personer.

§ 4. For at sikre førerens udsyn må passagerer under kørslen ikke opholde sig på arealet ved førerpladsen. Dette areal skal ved tydelig afmærkning eller farveforskel i gulvet være afgrænset fra ståpladsarealet.

Stk. 2. Nøddugange må ikke spærres af bagage eller lignende.

§ 5. Busser, der benyttes til andre former for buskørsel end rutekørsel eller til rutekørsel, hvor rutens længde inkl. eventuel færgeoverfart er mindst 150 km, skal medføre en forbindskasse med følgende indhold:

§ 6. Ved bybus forstås i denne bekendtgørelse en bus, der har ståpladser, og er indrettet til hyppig af- og påstigning, og har plads til mere end 22 passagerer. En bus, der hovedsagelig er indrettet med siddepladser, men har ståpladser i gangen og/eller i et område, der ikke er større end det areal, der er afsat til to dobbeltsæder, regnes dog ikke for bybus.

Stk. 2. I bybus skal der være afsat plads til mindst én kørestol. Dette gælder ikke bus, som er registreret første gang før 13. februar 2004.

Stk. 3. I bus, der benyttes til rutekørsel inden for landets grænser, og hvor rutens længde er mindst 100 km, inkl. eventuel færgeoverfart, skal der være afsat plads til mindst to kørestole.

Stk. 4. Er der flere afgang pr. dag på de i stk. 3 nævnte ruter, anses kravet i stk. 3 for opfyldt, såfremt mindst en bus daglig i hver retning er forsynet med to kørestolspladser.

§ 8. Der kan være klapsæder og aftagelige sæder i et kørestolsområde. Klapsæder må i opklappet tilstand ikke rage ind i kørestolsområdet. Aftagelige sæder skal nemt kunne fjernes af føreren eller andet personale.

§ 9. I bybus, jf. § 6, skal der være mindst fire pladser, som er forbeholdt andre bevægelseshæmmede passagerer end kørestolsbrugere (forbeholdte siddepladser).

Stk. 2. § 9 gælder ikke for bus, der er registreret første gang før 13. februar 2004.

§ 12. Sovebus skal være godkendt som sovebus af en synsvirksomhed.

Stk. 2. Sovebus skal være forsynet med en digital hastighedsmåler, der er synlig for passagererne. Hastigheden skal vises med en talstørrelse på mindst 5 cm i højden. For busser i to etager gælder kravet begge etager.

Stk. 3. Når sæderne i en sovebus omdannes til liggepladser, skal der monteres sikkerhedsadskillelser foran alle liggepladser.

§ 13. Busser, der anvendes til erhvervmæssig personbefordring eller udlejning, skal udvendig ud for førerpladsen være forsynet med navn på den, der er registreret som bruger af køretøjet.

Piktogram for plads til kørestol Piktogram for forbeholdt siddeplads for andre bevægelseshæmmede passagerer end kørestolsbrugere

§ 15. I busser, der benyttes til andre former for buskørsel end rutekørsel eller til rutekørsel, hvor rutens længde inkl. eventuel færgeoverfart er mindst 150 km, skal der på et for passagererne synligt sted være påskrift eller skilt med et godkendt indhold, der angiver reglerne for chaufførers køre- og hviletid, herunder ved kørsel, hvor flere chauffører deltager i kørslen og afløser hinanden samt om klagemuligheder ved

overtrædelse af reglerne.

§ 16. Ved førerpladsen i busser, der benyttes til erhvervmæssig personbefordring, skal der være påskrift eller skilt om

- 1) forbud mod samtale mellem passagerer og chauffør under kørsel og
- 2) det højst tilladte passagerantal fordelt på sidde- og ståpladser.

§ 17. Overtrædelse af §§ 1-16 straffes med bøde.

Bekendtgørelse om buskørsel:

§ 1. Den, der er etableret på dansk område og udfører erhvervmæssig personbefordring med en dansk registreret bus, skal have tilladelse hertil i henhold til buslovens § 1, stk. 1.

Stk. 2. Ved bus forstås et motorkøretøj, der er indrettet til befordring af flere end 9 personer, føreren medregnet. Det fratager ikke motorkøretøjets karakter af bus, at det i én af flere udførelser er nedstolet til højst 9 personer, føreren medregnet, med henblik på indretning til transport af bevægelseshæmmede.

Stk. 3. Ved tilladelse i henhold til § 1, stk. 1, forstås fællesskabstilladelse i henhold til buslovens § 1, stk. 1, med bekræftede kopier. Den udstedte fællesskabstilladelse skal opbevares i virksomheden og kan ikke anvendes til kørsel. En bekræftet kopi af fællesskabstilladelsen skal medbringes under kørslen og forevises for kontrolmyndighederne på forlangende.

Stk. 4. Tilladelsen kan kun benyttes til kørsel med ét motorkøretøj ad gangen og kun med et motorkøretøj, som tilladelsesindehaveren er registreret bruger af. Trafikselskaber og andre kommunale fællesskaber, Bornholms Regionskommune og kommuner kan dog udføre rutekørsel på grundlag af én tilladelse.

Stk. 5. Tilladelsen er personlig og må ikke med eller uden motorkøretøj overgå til andre ved udleje, udlån, bortforpagtning, salg, pantsætning, arv, kreditorforfølgning eller lignende.

§ 14. Føreren skal have kørekort til erhvervmæssig personbefordring og opfylde lovgivningens krav om chaufføruddannelsesbevis.

Stk. 2. Tilladelsesindehaveren har pligt til at sikre sig, at virksomhedens chauffører til stadighed opfylder lovgivningens krav i henhold til stk. 1.

§ 15. Føreren må, udover at besvare enkelte spørgsmål vedrørende befordringen, ikke samtale med passagererne under kørslen.

§ 16. Føreren skal så vidt muligt efter hver tur, dog mindst én gang om dagen efterse bussen for glemte genstande. Fundne sager skal, hvis de ikke umiddelbart kan udleveres til rette vedkommende, eventuelt gennem rutebilstationen eller virksomhedens kontor, snarest afleveres til politiet. Har tilladelsesindehaveren, eller den kørslen udføres for, et kontor for fundne sager, kan disse opbevares på kontoret i et tidsrum, der aftales med politiet.

§ 17. Passagerer, som ikke vil efterkomme de påbud eller anvisninger, der gives i medfør af denne bekendtgørelse, kan bortvises af føreren, tilladelsesindehaveren, personale ansat hos denne eller den, kørslen udføres for. Det samme gælder passagerer, som ikke har eller vil anskaffe gyldig billet eller kort, samt passagerer, hvis opførsel er til væsentlig gene for andre passagerer.

§ 19. Reglerne i § 14 og §§ 16-17 finder tillige anvendelse ved udførelse af erhvervsmæssig personbefordring med motorkøretøjer, der er indrettet til befordring af højst 9 personer, føreren medregnet, og som benyttes til almindelig rutekørsel.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte motorkøretøj skal opfylde de særlige krav til indretning, som er fastsat for taxier.

Stk. 3. Hvis det i stk. 1 nævnte køretøj tillige skal benyttes til taxikørsel, skal det endvidere opfylde de særlige krav, der gælder om udstyr for taxier.

Stk. 4. Reglen i stk. 3 finder tilsvarende anvendelse på busser indrettet til befordring af indtil 15 personer, føreren medregnet, der benyttes til både andre former for buskørsel end rutekørsel og taxikørsel, jf. bestemmelserne i lov om taxikørsel m.v.

§ 29. Overtrædelse af § 1, stk. 1, stk. 3, 3. pkt., stk. 4 og 5, § 4, stk. 1, § 5, stk. 1, § 6, § 7, stk. 1 og 3, §§ 14 og 15, § 18 og § 19, stk. 2 og 3, straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.